

Hadrian Ciechanowski
(Archiwum Państwowe w Toruniu)

Wpływ pruskich ksiąg gruntowych na powstanie elektronicznych ksiąg wieczystych w Polsce

Ustawa o księgach wieczystych i hipotece, stwierdza że: „Księgi wieczyste prowadzi się w celu ustalenia stanu prawnego nieruchomości¹”. Poglębiamy tę myśl Józef Skąpski wyróżnił trzy funkcje ksiąg wieczystych: rejestracyjno-ewidencyjną, instrumentu służącego do dokonywania wpisu bez względu na jego konstytutywność oraz ochrony osób trzecich przy wykorzystaniu instytucji rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych². Gerhard Larsson wskazuje natomiast na szczególną rolę rejestrów nieruchomości, jako: podstawy planowania i administracji (znajomość stanu prawnego i faktycznego nieruchomości stanowi konieczny element w planowaniu inwestycji oraz w bieżącej administracji), jak również środka ochrony praw i ich jasnego określenia, wsparcia możliwości finansowania inwestycji poprzez możliwość lepszego i pewniejszego zabezpieczania kredytów, bazy do poboru podatków, środka ograniczania potencjalnych sporów sądowych o nieruchomości poprzez jasne określenie uprawnień poszczególnych podatników i ich zakresu, środka ułatwiania obrotu nieruchomości (łatwość pewnego ustalenia stanu prawnego nieruchomości obniża koszty obrotu i umożliwia prowadzenie go bez konieczności korzystania z usług profesjonalnych pośredników), środka koniecznego do umożliwienia funkcjonowania rynku nieruchomości (brak możliwości ustalenia stanu prawnego nieruchomości w praktyce często całkowicie uniemożliwia obrót)³.

Najobszerniejsze rozważania nad rejestrami publicznymi (a nie tylko księgami wieczystymi) prowadził Tomasz Stawecki, który wyróżnił ich następujące funkcje:

1) ewidencyjną, polegającą na gromadzeniu informacji poprzez dokonywanie wpisów lub przechowywanie dokumentów,

2) informacyjną pozwalającą uzyskać informacje o osobach, ich prawach lub o rzeczach na podstawie zgromadzonych w nich informacji i dokumentów. Funkcja ta wynika z jawności formalnej rejestru,

¹ Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, Dz. U. 1982 nr 19 poz. 147, art. 1 ust. 1.

² J. Skąpski, *Funkcje ksiąg wieczystych*, [w] *Prace z prawa cywilnego wydane dla uczczenia pracy naukowej profesora J.S. Piątkowskiego*, red. B. Kordasiewicz, E. Łątkowska, Warszawa – Wrocław 1985, s. 113-131.

³ G. Larsson, *Land registration and catastral systems. Tools for land information and management*, Nowy Jork 1991, s. 57-72.

3) ostrzegawczą realizowaną poprzez ostrzeganie przed konsekwencjami różnych faktów np. powstania zadłużenia,

4) ochronną polegającą na ochronie praw osób trzecich, działających w zaufaniu do danych ujawnionych w rejestrze, jak również praw podmiotów zarejestrowanych poprzez możliwość wywodzenia określonych skutków z faktu wpisania,

5) kontrolną umożliwiającą kontrolę legalności określonych czynności, co często może być wymuszane poprzez konstytutywność wpisu w określonym rejestrze, bądź czasami poprzez przyznanie organowi rejestrowemu kompetencji nadzorczych w związku z prowadzonym postępowaniem,

6) prawotwórczą tzn. że wpis do rejestru jest warunkiem powstawania określonego uprawnienia,

7) selekcyjną polegającą na zakwalifikowaniu określonych podmiotów i czynności do uzyskania (lub nie) określonych przywilejów lub praw związanych z wpisem,

8) fiskalną związaną z uzyskaniem dochodów przez państwo w związku z prowadzeniem rejestrów⁴.

Funkcje rejestrów publicznych realizowane są poprzez księgi wieczyste w sposób szczególny. W chwili obecnej funkcja ewidencyjna ksiąg nie jest realizowana w sposób zupełny, ponieważ nie wszystkie nieruchomości mają założone księgi wieczyste, co wynika z braku zasady powszechności oraz braku obowiązku ujawniania wszystkich zmian stanu prawnego. Funkcję informacyjną księgi wieczyste realizują w ograniczonym zakresie. Zasada jawności formalnej dotyczy jedynie ksiąg, natomiast udostępnianie zawartych w niej wpisów podlega już ograniczeniom. Funkcja ostrzegawcza w odniesieniu do ksiąg wieczystych nie znajduje zastosowania. Funkcja ochronna realizowana jest natomiast poprzez rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych, domniemanie wiarygodności wpisu, pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych, regulacje związane z ostrzeżeniami o niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym⁵. Funkcja kontrolna natomiast polega na tym, że państwo i jego organy mają możliwość kontroli legalności określonych czynności prawnych. Konsekwencją funkcji kontrolnej bywa niekiedy funkcja fiskalna. Dane zgromadzone w rejestrach służą bowiem do nałożenia podatków lub innych danin publicznych na właścicieli nieruchomości lub osoby dokonujące określonych czynności prawnych⁶. Omówione powyżej funkcje rejestrów publicznych, a w szczególności ksiąg wieczystych mają charakter uniwersalny.

W dziejach ludzkości bardzo wcześnie dostrzeżono konieczność ochrony praw do nieruchomości i ciążących na nich zobowiązań. W tym celu wprowadzano rozmaite formy ich zabezpieczania. Narzędzia te różniły się oczywiście zarówno w czasie jak i w przestrzeni, nie zawsze mając formę rejestrów o jakich myślimy obecnie. Przykładem mogą być stosowane w starożytnej Grecji głązy (*horoi*) na których ryto imiona właścicieli oraz informacje o zabezpieczonych na nich pożyczkach⁷.

⁴ T. Stawecki, *Rejestry publiczne. Funkcje instytucji*, Warszawa 2005, s. 33-48.

⁵ P. Mysiak, *Postępowanie wieczystoksięgowe*, Warszawa 2010, s. 61-62.

⁶ T. Stawecki, *Rejestry nieruchomości, księgi hipoteczne i księgi wieczyste od czasów najdawniejszych do XXI wieku*, „Studia Iuridica”, t. 40, 2002, s. 168.

⁷ T. Stawecki, dz. cyt., s. 169.

W przypadku Rzeczypospolitej początek rejestracji stanu prawnego nieruchomości sięga średniowiecza. W epoce staropolskiej wykorzystywano w tym celu księgi ziemskie i grodzkie, w których serią przeznaczoną na tego typu wpisy była seria rezygnacji, a po zaprzestaniu przepisywania protokołów księgi obejmujące również wpisy z wcześniejszej serii inskrypcji⁸. W okresie rozbiorów rolę ksiąg ziemskich i grodzkich przejęły wprowadzone przez zaborców księgi gruntowe i hipoteczne, które zostały przejęte również przez władze polskie po odzyskaniu niepodległości. Po drugiej wojnie światowej wprowadzone zostały na terenie całego kraju księgi wieczyste, obecnie natomiast funkcje te przejęły elektroniczne księgi wieczyste.

Należy jeszcze raz podkreślić, że mimo pewnych odrębności wspomniane wyżej rejestry pełniły zawsze podobne funkcje, natomiast szczególnie od XIX w. kiedy ziemie Rzeczypospolitej włączone zostały do państw zaborczych, prześledzić można ich ewolucję, w której system pruskich ksiąg gruntowych, w zasadniczy sposób wpłynął na rozwój tego typu rejestrów.

W Prusach rejestrację nieruchomości wprowadzono już w 1722 r. poprzez wydanie ordynacji hipotecznej. Jej miejsce zajęła następnie powszechna ordynacja hipoteczna z 1783 r., która zawierała przepisy formalne mające uwidocznnić właścicieli nieruchomości, wierzytelności zabezpieczone na tych nieruchomościach oraz obciążające je ciężary. Zgodnie z ordynacją hipoteczną wszystkie nieruchomości musiały mieć założoną księgę gruntową (była to realizacja zasady powszechności), ponieważ nabycie prawa własności lub innego prawa rzeczowego mogło nastąpić jedynie poprzez wpis umowy do rejestru. Wpis w księdze miał charakter konstytutywny, zatem żadne prawa rzeczowe nie mogły powstać ani między stronami, ani wobec osób trzecich bez dokonania wpisu. Kodeks cywilny niemiecki stwierdzał również, że osoba trzecia działająca w dobrej wierze, może w pełni polegać na treści wpisu i jest chroniona przez prawo. Księgi gruntowe pełniły zatem funkcję ochronną oraz posiadały rękojmię wiary publicznej.

Prowadzenie ksiąg gruntowych leżało w kompetencji sądów obwodowy (Amtsgericht), co leżało w zakresie ich funkcji orzeczniczych (nieprocesowych). W celu zapewnienia zgodności wpisów ze stanem faktycznym sędziego miał zapewnioną praktycznie nieograniczoną możliwość badania wpisów⁹. Także samą umowę dotyczącą nieruchomości należało spisać przed sądem. Ordynacja hipoteczna regulowała również organizację systemu ksiąg gruntowych¹⁰.

Ostateczny kształt księgom wieczystym nadała ustawa z 1897 r. Wedle systemu pruskiego, dla całych okręgów zakładano wspólne księgi wieczyste. Poszczególne nieruchomości wchodzące w ich skład oznaczano natomiast numerami kart. Karty wchodzące w skład ksiąg wieczystych składały się z trzech działów. Dział pierwszy dzielił się na dwie części. Pierwsza stanowiła ewidencję działki i obejmował następu-

⁸ J. Bielecka, *Organizacja i działalność kancelarii ziemskich i grodzkich wielkopolskich XIV-XVIII w.*, „Archeion”, t. 22, 1954, s. 132.

⁹ T. Stawecki, dz. cyt. s. 189.

¹⁰ A. Chruściel, L. Pomeranke, *akta gruntowe i księgi wieczyste z lat 1775-1995. Kancelaria i metody porządkowania*, [w] *Archiwa instytucji wymiaru sprawiedliwości. III Krajowe Sympozjum Archiwalne, Łódź 4-5 września 2001 r.*, Łódź 2001, s. 164.

jące dane: bieżący numer działki, ostatni numer bieżący działki, obręb, numer karty i parceli w księdze katastralnej, artykuł matrykuły podatku gruntowego, numer księgi podatku budynkowego, opis formy gospodarki i sytuacji gospodarczej, wielkość parceli, wysokość podatku gruntowego, wysokość podatku budynkowego, kolejny numer działki, stan i zmiany wartości, odpisy. Druga część to katalog praw własności obejmujący: określenie praw, ich zmiany, wykreślenia, właściciela, numer bieżący działki, podstawę nabycia i rezygnacji, cenę kupna, wartość, sumę ubezpieczenia od pożaru. Dział drugi dotyczący ograniczonych praw rzeczowych i praw dotyczących nieruchomości zawierała następujące informacje: bieżący numer wpisu, bieżący numer obciążonej działki, obciążenia i ograniczenia, zmiany oraz wykreślenia. Trzeci dział dotyczył hipoteki i obejmował następujące informacje: numer bieżący wpisu, numer bieżący obciążonej działki, kwota; hipoteki, długi gruntowe, długi rentowe, wykreślenia.

Obok ksiąg prowadzono również akta gruntowe, które zawierały: odpis księgi wieczystej zwany tabelą oraz wnioski, dokumenty notarialne i zarządzenia sądu związane z daną nieruchomością. Dla każdej nieruchomości prowadzono osobną tekę akt gruntowych.

Odzyskanie przez Polskę niepodległości 11 listopada 1918 r. nie przyniosło zasadniczych zmian w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych. Władze odrodzonego państwa polskiego na mocy ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej¹¹ podtrzymały dotychczas obowiązujące przepisy. W całym kraju natomiast utrzymana została dzielnicowość prawa¹².

Zasadnicza zmiana w prowadzeniu ksiąg wieczystych nastąpiła dopiero w 1947 r. kiedy zaczęły obowiązywać trzy dekrety z 11 października 1946 r. – prawo rzeczowe, prawo o księgach wieczystych oraz przepisy wprowadzające prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych¹³. Wzór ksiąg wieczystych oraz sposób ich prowadzenia regulowało rozporządzenie ministra sprawiedliwości z dnia 26 listopada 1946 r. o urzędzeniu i prowadzeniu ksiąg wieczystych¹⁴. Na mocy tych aktów prowadzenie ksiąg wieczystych powierzono sądom grodzkim, które dla każdej nieruchomości miały prowadzić oddzielną księgę¹⁵. Księgi wieczyste miały być zakładane z urzędu, z wyłączeniem nieruchomości, które miały już założone księgi hipoteczne/gruntowe lub wieczyste w rozumieniu wcześniejszych przepisów oraz nieruchomości będących własnością skarbu państwa lub związków samorządu terytorialnego¹⁶.

Księga wieczysta według nowego wzoru zawierała cztery działy. Dział pierwszy obejmował oznaczenie nieruchomości oraz wpisy praw, związanych z jej włas-

¹¹ Ustawa z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej, Dz.Pr.P.P. 1919 nr 64 poz. 385.

¹² A. Chruściel, L. Pomeranke, dz. cyt., s. 164.

¹³ P. Mysiak, dz. cyt., s. 23.

¹⁴ Rozporządzenie ministra sprawiedliwości z dnia 26 listopada 1946 r. o urzędzeniu i prowadzeniu ksiąg wieczystych, Dz. U. 1946 nr 66 poz. 366.

¹⁵ Dekret z dnia 11 października 1946 r. Prawo o księgach wieczystych, Dz. U. z 1946 r. nr 57 poz. 320 art. 1 i 4.

¹⁶ Dekret z dnia 11 października 1946 r. Przepisy wprowadzające prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych, Dz. U. z 1946 r. nr 57 poz. 321, art. XIX par. 1 oraz art. XXI par. 1

nością. Dział drugi obejmował wpisy dotyczące prawa własności. Dział trzeci przeznaczony był na wpisy dotyczące praw rzeczowych ograniczonych, z wyłączeniem hipotek, na wpisy ograniczeń w rozporządzaniu nieruchomością oraz na wpisy praw i roszczeń osobistych oprócz roszczeń dotyczących hipotek. Dział czwarty natomiast przeznaczony był na wpisy dotyczące hipotek¹⁷.

Na pierwszej stronie księgi wieczystej umieszczano nazwę sądu grodzkiego, w którym prowadzono księgę, nazwę powiatu, numer repertorium ksiąg wieczystych oraz ewentualnie numer tomu księgi, a także wzmiankę o zamknięciu księgi wieczystej i oddaniu jej do archiwum. Księga wieczysta według nowego wzoru otrzymała następujący formularz. Dział pierwszy podzielono na dziesięć łamów. W łamie pierwszym podawano numery wniosków, na podstawie których dokonywano wpisów, w łamach od drugiego do szóstego podawano dane potrzebne do opisu nieruchomości, w łamie ósmym umieszczano wzmiankę o stanie nieruchomości w czasie urzędowania księgi, o przyłączeniu innych nieruchomości, oraz o uchyleniu niezgodności treści łamów drugiego do szóstego ze stanem rzeczywistym. W łamie dziesiątym wpisywano wzmiankę o odłączeniu części nieruchomości. W przypadku wpisów w łamach ósmym i dziesiątym w łamach siódmym i dziewiątym podawano numer bieżący nieruchomości dotkniętej wpisem¹⁸.

Dział drugi składał się z pięciu łamów. W łamie drugim wpisywano właściciela, w łamie trzecim bieżący numer nieruchomości, do której odnoszą się wpisy. W łamie czwartym podawano podstawę wpisu, a w łamie piątym na wniosek właściciela cenę nabycia, wartość oszacowaną urzędowo, a przy budynkach sumę ubezpieczenia od ognia¹⁹.

W dziale trzecim składającym się z ośmiu łamów, łamy drugi i trzeci służyły do wpisywania ograniczonych praw rzeczowych, ograniczenia właścicieli w rozporządzaniu nieruchomością, ubezwłasnowolnienia właściciela oraz podania informacji o wszczęciu postępowania scaleniowego. W łamach czwartym i piątym wpisywano zmiany praw i ograniczeń podanych w łamach drugim i trzecim. Wykreślnie zmiany następowało w łamie szóstym, a praw i ograniczeń wpisanych w łamach drugim i trzecim w łamach siódmym i ósmym²⁰.

W dziale czwartym łamy drugi i czwarty przeznaczone były do wpisu hipoteki. W łamach piątym i siódmym wpisywano zmiany. Wykreślenie zmiany uwidaczniano w łamie ósmym, a hipoteki w łamach dziewiątym i jedenastym²¹. We wszystkich czterech działach łam pierwszy przeznaczony był na uwidocznienie wzmianki o wniosku²².

Zakres informacji podawanych w księdze wieczystej nie uległ zatem właściwie zmianie, w porównaniu z okresem wcześniejszym. Zastosowano natomiast podział księgi zaczerpnięty z ksiąg hipotecznych prowadzonych w zaborze rosyjskim.

¹⁷ Dekret z dnia 11 października 1946 r. Prawo o księgach wieczystych..., art. od 6 do 10.

¹⁸ Rozporządzenie ministra sprawiedliwości z dnia 26 listopada 1946 r..., art. 12.

¹⁹ Tamże, art. 14.

²⁰ Tamże, art. 15.

²¹ Tamże, art. 16.

²² Tamże, art. 17.

Nowe regulacje dot. rejestracji wieczystej w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych wprowadzone zostały ustawą z 16 października 1964 r.²³, na podstawie której prowadzenie ksiąg przekazano na okres 27 lat państwowym biurom notarialnym.

Kolejne zmiany przyniosła ustawa z dnia 6 lutego 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece²⁴, która ze zmianami obowiązuje obecnie, oraz ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. prawo o notariacie oraz o zmianie kodeksu postępowania cywilnego i ustawy o księgach wieczystych²⁵, która przekazała prowadzenie ksiąg wieczystych do właściwości sądów rejonowych.

Zgodnie z ustawą z 1982 r. księga wieczysta zawiera cztery działy, z których pierwszy obejmuje oznaczenie nieruchomości oraz wpisy praw związanych z jej własnością, drugi obejmuje wpisy dotyczące własności i użytkowania wieczystego, trzeci przeznaczony jest na wpisy dotyczące ograniczonych praw rzeczowych, za wyjątkiem hipoteki, na wpisy ograniczeń w rozporządzeniu nieruchomości lub użytkowaniem wieczystym oraz na wpisy innych praw i roszczeń, z wyjątkiem roszczeń dotyczących hipotek, dział czwarty przeznaczony jest na wpisy hipoteki. Osobny wzór księgi wieczystej wprowadzono dla spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, który składa się z czterech działów: 1) pierwszy obejmuje oznaczenie lokalu lub domu jednorodzinnego oraz oznaczenie nieruchomości, z którą jest związany; 2) drugi obejmuje wpisy dotyczące osoby, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu; 3) trzeci jest przeznaczony na wpisy ograniczeń w rozporządzaniu prawem oraz wpisy innych praw i roszczeń, z wyjątkiem roszczeń dotyczących hipotek; 4) czwarty jest przeznaczony na wpisy dotyczące hipotek²⁶.

Zgodnie z Rozporządzeniem ministra sprawiedliwości z dnia 18 marca 1992 r. w sprawie wykonywania przepisów ustawy o księgach wieczystych i hipotece²⁷. Na pierwszej stronie księgi wieczystej zamieszcza się nazwę sądu, nazwę gminy (miasta), numer repertorium księgi wieczystej i numer tomu księgi wieczystej oraz zestandaryzowany napis określający jakiego rodzaju nieruchomości dotyczy księga wieczysta²⁸. Dział I księgi wieczystej składał się z dwóch części „Oznaczenie nieruchomości” (dział I – O) oraz „Spis praw związanych z własnością”. Dział I-O

[...] zawiera informacje dotyczące położenia nieruchomości, jej powierzchni i przeznaczenia, oznaczenie działek wchodzących w jej skład oraz informacje o budynkach, lokalach i innych urządzeniach. W dziale I-Sp Spis praw związanych z własnością są ujawniane prawa, które przysługują każdoczesnemu właścicielowi nieruchomości. W księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości lokalowej ujawnia się udział właściciela lokalu w nieruchomości wspólnej, a w przypadku spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu wskazuje się tu właściciwą spółdzielnię

²³ Ustawa z dnia 16 listopada 1964 r. o przekazaniu państwowym biurom notarialnym prowadzenia ksiąg wieczystych, Dz. U. 1964 nr 41 poz. 278.

²⁴ Ustawa z dnia 6 lutego 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, Dz. U. 1982 nr 19 poz. 147.

²⁵ Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. prawo o notariacie oraz o zmianie kodeksu postępowania cywilnego i ustawy o księgach wieczystych, Dz. U. 1991 nr 22 poz. 92.

²⁶ Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, art. 25.

²⁷ Dz. U. 1992 nr 29 poz. 128

²⁸ Tamże, art. 11.

W dziale tym wpisuje się także termin, do kiedy zostało ustanowione użytkowanie wieczyste, oraz sposób korzystania z nieruchomości wynikający z umowy o jego ustanowieniu²⁹.

Działy od II do IV nie miały wewnętrznego podziału. Wszystkie działy podobnie jak w księgach opisanych wcześniej podzielone były na tzw. łamy, w których wpisywano prawnie określone informacje. We wszystkich wzorach księgi wieczystej utrzymano zatem w zasadzie zakres informacji wprowadzony w królestwie pruskim. Dostosowując go jedynie do zmieniającej się sytuacji prawnej i wprowadzenia nowych form własności.

Od 2001 r. sejm uprościł podstępowanie rejestracyjne oraz otworzył drogę do utworzenia elektronicznej księgi wieczystej³⁰. Na mocy ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece³¹, księgi wieczyste są zakładane i prowadzone w systemie informatycznym. Docelowo wszystkie księgi wieczyste mają być przeniesione do tego systemu. Księgi prowadzone w systemie informatycznym w dalszym ciągu składają się z czterech działów analogicznych jak we wzorach z 1982 r. Pewnym novum jest natomiast zaniechanie podziału na łamy i zastąpienie ich rubrykami, polami i podpolami³². Wymuszone jest to specyfiką systemów informatycznych. Zmiana ta nie przyniosła zatem zasadniczej zmiany zawartości ksiąg (utrzymano wcześniej opisaną budowę księgi), a jedynie rozbitcie wcześniejszych obszernych wpisów na bardziej syntetyczne części.

Zasadniczo zatem ogólne zasady prowadzenia rejestracji nieruchomości oraz praw do nich takie jak obowiązkowość ich prowadzenia czy rękojmia wiary publicznej zaczerpnięte zostały z ustawodawstwa pruskiego. Zbliżony jest również zakres informacji jakie gromadzi się w księgach wieczystych obecnie i w państwie pruskim. Widoczne jest zatem czerpanie wzorów z regulacji pruskich. Nicco inna jest jednak budowa księgi, której podział na cztery działy inspirowany był zapewne księgami z terenu zaboru rosyjskiego. Niemniej wpływ ksiąg pruskich na powstanie elektronicznej księgi wieczystej jest bezsprzeczny, tym bardziej, że jest ona oparta na wcześniejszych wzorach, których ewolucję prześledziliśmy, a które czerpią przede wszystkim z urzędów pruskich.

²⁹ P. Mysiak, dz. cyt., s. 53.

³⁰ A. Chruściel, L. Pomeranke, dz. cyt., s. 166.

³¹ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 marca 1992 r. w sprawie wykonania przepisów ustawy o księgach wieczystych i hipotece, Dz. U. 2013 poz. 941.

³² Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie informatycznym, Dz. U. 2013 poz. 1411, art. 5 ust. 1.

Аннотация

Хадриан Циехановски

Влияние прусских земельных книг на учреждение электронных земельных книг в Польше

В статье автор представляет функции и развитие земельных реестров с XIX века вплоть до создания электронных земельных книг. В своих обсуждениях он обращает внимание на основную роль прусских земельных книг и касающихся их законов в этом процессе. В статье указаны общие черты книг веденных в Королевстве Прусским и современной Речи Посполитой, такие как на пример похожий объем собираемых данных.